

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет іноземних мов

Кафедра лінгвістики та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана
факультету іноземних мов
доц. Колісниченко Т.В.
«12» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ГРАМАТИКИ**

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма	Філологія
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) – доктор філософії
Факультет	іноземних мов
Мова навчання	українська

Чернівці – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні теорії граматики» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, що затверджена Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №5 від «27» квітня 2022 р.).

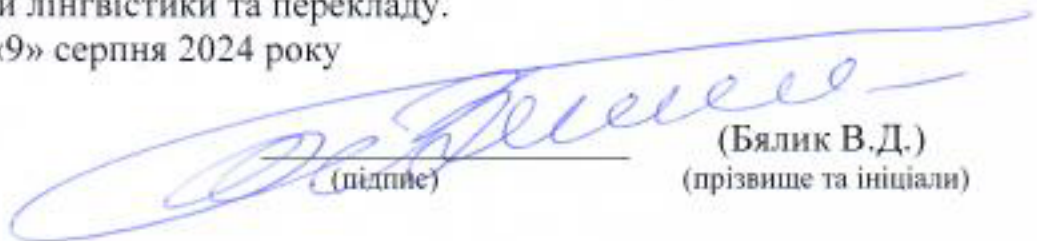
Розробник: Бялик Василь Дмитрович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри лінгвістики та перекладу

Викладач: Бялик Василь Дмитрович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри лінгвістики та перекладу

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу.

Протокол № 1 від «9» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(Бялик В.Д.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов.

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради факультету

(підпис)

(Беженар І.В.)

(прізвище та ініціали)

Пояснювальна записка

Метою викладання дисципліни «Сучасні теорії граматики» є ознайомлення здобувачів зі станом наукового знання у цій галузі й подальше формування їх навичок наукового мислення та вмінь аналізу емпіричного матеріалу.

Основні завдання вивчення дисципліни «Сучасні теорії граматики» полягають у тому, щоб

- визначити об'єкт, предмет, мету й завдання дисципліни «Сучасні теорії граматики» та з'ясувати її місце серед інших мовознавчих наук;
- ознайомити здобувачів із традиційними та новітніми методами наукового пошуку у галузі теоретичної граматики;
- охарактеризувати інструменти теоретичного опису граматичної системи;
- скерувати здобувачів на самостійний пошук релевантних наукових джерел, їх критичний аналіз та вироблення власного погляду на досліджувані проблеми;
- сформувати в молодих науковців навички роботи з емпіричними даними;
- розвивати в аспірантів теоретико-гіпотетичне мислення;
- формувати навички екстраполяції основних мовознавчих понять на суміжні дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти повинні:

Знати: об'єкт та предмет дисципліни «Сучасні теорії граматики», її мету та завдання відповідно до напрямів наукової граматичної думки; місце теоретичної граматики серед інших лінгвістичних дисциплін; актуальні напрями розвитку граматичної теорії.

вміти: лінгвістично коректно мислити; самостійно аналізувати граматичний матеріал; узагальнювати інформацію з різних наукових джерел.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	3	90	20	10				60	залік
Заочна	1	2	3	90	20	10				60	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1.											
Тема 1. Поняття наукової парадигми. Характеристика наукових парадигм. Граматика: поняття та теорії.	9	2	1			6	9	2	1			6
Тема 2. Типи граматик. Традиційна, дескриптивна та прескриптивна граматика.	9	2	1			6	9	2	1			6
Тема 3. Чарльз Філлмор та відмінкова («рольова») граматика.	9	2	1			6	9	2	1			6
Тема 4. Трансформаційно-генеративна граматика.	9	2	1			6	99	2	1			6
Тема 5. Валентна граматика або граматика залежностей Л.Теньєра.	9	2	1			6	9	2	1			6
Разом за ЗМ1	45	10	5			30	45	10	5			30
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.											
Тема 1. Граматика конструкцій.	9	2	1			6		9	1			6
Тема 2. Функціональна граматика та теорія С.Діка.	9	2	1			6		9	1			6
Тема 3. Функційна граматика та теорія С.Діка.	9	2	1			6		9	1			6
Тема 4. Когнітивна граматика Р. Ленекера,	9	2	1			6		9	1			6

Дж. Лакоффа, Х Томпсона.										
Тема 5. Теорія гештальтів Дж. Лакоффа.	9	2	1			6		9	1	6
Разом за ЗМ 2	45	10	5			30		45	10	30
Усього годин	90	20	10			60		90	20	60

Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1		
2		
3		

Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	Аналіз реальних текстів з точки зору їх функціональних компонентів.	1
2	Аналіз формування структури речення під впливом комунікативних потреб.	1
3	Виникнення граматичних структур в результаті використання мови та взаємодії	1
4	Відображення граматики людського пізнання та концептуалізації досвіду.	1
5	Практика синтаксичного аналізу з використанням структур залежностей замість фразових моделей.	1
6	Аналіз реальних текстів з точки зору їх функціональних компонентів.	1
7	Дослідження міжмовних граматичних структур та їхніх теоретичних наслідків.	1
8	Аналіз реальних текстів з точки зору їх функціональних компонентів. Мінімалістична концепція Хомського та її наслідки для синтаксичних деривацій.	1
9	Аналіз реальних текстів з точки зору їх функціональних компонентів.	1
10	Практичний аналіз корпусу для виявлення граматичних моделей та варіацій.	1

Тематика лабораторних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин

1		
2		
3		

Самостійна робота Здобувача

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Граматика і типологія: Універсалії та варіації.	6
2	Генеративна граматики та синтаксичні структури.	6
3	Функціональна граматики: інформаційна структура та дискурс – аналіз.	6
4	Емерджентна граматики: граматики як динамічний процес.	6
5	Граматика залежностей і синтаксичні зв'язки.	6
6	Когнітивна граматики: концептуалізація та значення.	6
7	Системна функціональна граматики (СФГ) та аналіз тексту.	6
8	Корпусно-орієнтовані підходи до граматики.	6
9	Мінімалістична програма та економічні принципи.	6
10	Граматика як мережа вивчених конструкцій і шаблонів.	6

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1	...	
2	...	

Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати в результаті вивчення дисципліни складає 100 балів, з них: 60 балів складають поточні види контролю і 40 балів – підсумковий контроль (іспит).

Кількість балів за один модуль дорівнює сумі балів, отриманих за засвоєння тем Модуля 1 та Модуля 2 відповідно (усні відповіді, доповіді із презентаціями, тестові завдання). Максимальна кількість балів за Модуль 1 складає 30 балів; за Модуль 2 – 30 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати у межах підсумкового контролю, складає 40 балів – 10 балів за тест і 30 балів за відповіді на питання. Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю заліку) – до 40 балів.

Здобувач, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість: а) не складати залік та отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку; б) складати залік з метою підвищення свого рейтингу за цією навчальною дисципліною.

Якщо здобувач набрав менше 35 балів, він не допускається до складання заліку.

Критерії оцінювання видів робіт поточного контролю (з урахуванням самостійної роботи)

Критерії оцінювання **усних відповідей** під час здійснення поточного контролю на семінарських заняттях з дисципліни (в межах модулю)

5 балів	Здобувач демонструє високий рівень володіння матеріалом під час висвітлення та обговорення питань, наводить логічно структуровану відповідь щодо викладу подій художнього тексту, застосовуючи широкий спектр лексичного матеріалу, запропонованого для вивчення; вичерпно розкриває зміст питання і наводить відповідні приклади; коректно і влучно використовує різноманітні лексичні одиниці в ситуаціях усного спілкування; правильно і швидко відповідає на запитання викладача; робить не більше 2 мовних помилок та виправляє їх самостійно.
4 бали	Здобувач логічно структурує відповідь, достатньо мірою володіє лексико-граматичним матеріалом; розкриває зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, наводить відповідні приклади; переказ тексту відповідає оригінальному тексту художнього твору, у вірному контексті вживає фразові одиниці та лексично-граматичні структури, адекватно використовує лексичні одиниці в ситуаціях усного спілкування; правильно відповідає на запитання викладача; робить не більше 4 мовних помилок.
3 бали	Здобувач дещо нелогічно структурує відповідь і не наводить достатньо прикладів; не повністю розкриває зміст питання; демонструє задовільне володіння лексико-граматичним матеріалом; дещо некоректно використовує лексичні одиниці в ситуаціях усного спілкування; правильно відповідає на запитання викладача; припускається не більше 7 мовних помилок.
2 бали	Здобувач логічно не структурує відповідь і не наводить достатньо прикладів; частково розкриває зміст питання; демонструє низький рівень володіння лексико-граматичним матеріалом; неправильно відповідає на 1 запитання викладача; припускається 8 мовних помилок.
1 бал	Здобувач логічно не структурує відповідь і не наводить прикладів; не розкриває зміст питання; використовує одноманітні лексико-граматичні структури; неправильно відповідає на 2 і більше запитань викладача; припускається 9 і більше мовних помилок.

Критерії оцінювання доповідей із презентаціями на семінарських заняттях (максимально – 3 бали).

3 бали	Здобувач вичерпно висвітлює тему презентації; наводить адекватні приклади (1,5 б.), правильно та швидко реагує на запитання викладача; допускає не більше 1-3 мовних помилок та виправляє їх самостійно (1 б.), дотримується терміну виконання завдання (0,5 б.);
2 бали	Здобувач недостатньо вичерпно висвітлює тему презентації; наводить не цілком адекватні приклади (1 б.), правильно та швидко реагує на запитання викладача; допускає не більше 1-5 мовних помилок, які виправляє самостійно та 1-3 помилки, які виправляє викладач (0,5 б.), дотримується терміну виконання завдання (0,5 б.);
1 бал	Здобувач невичерпно висвітлює тему презентації; наводить не цілком адекватні приклади (0,5 б.), правильно, але повільно реагує на запитання викладача; допускає близько 10-12 мовних помилок (0,5 б.), не дотримується терміну виконання завдання (0 б.);
0 балів	Здобувач не висвітлює тему презентації, не наводить адекватні приклади, не дотримується терміну виконання завдання.

Критерії оцінювання тестових завдань

5 балів	90-100% відповідей вірні
4 бали	70-89% відповідей вірні.
3 бали	50-69% відповідей вірні.
2 бали	35-49% відповідей вірні
1 бал	11-34% відповідей вірні.
0 балів	0-10% відповідей вірні.

Критерії оцінювання тесту - модуль-контроль (залік).

Кількість правильних відповідей	40/3 8	36/3 4	32/3 0	28/26	24/22	20/1 8	16/1 4	12/1 0	8/6	4/2	1/0
Бали	20/1 9	18/1 7	16/1 5	14/13	12/11	10/9	8/7	6/5	4/3	2/1	0,5/0

Критерії оцінювання усних відповідей - модуль-контроль (залік)

Бали	Характеристика відповіді
------	--------------------------

10-9	Здобувач вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить різноманітні адекватні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
8-7	Здобувач достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь містить незначні неточності та помилки;
6-5	Здобувач неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
4-3	Здобувач частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить деякі значні неточності та помилки;
2-1	Здобувач частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить велику кількість значних помилок.
0	Здобувач не дає відповіді на питання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зараховано	A	відмінно
80-89		B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69		D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни

1. Загальні питання про граматику

1. Що таке граматики і які її основні функції?
2. Як розмежовуються поняття «синтаксис» і «морфологія»?
3. Які основні методи дослідження граматичних структур?
4. У чому полягає відмінність між нормативною та описовою граматиною?
5. Як розвивались граматичні теорії в ХХ–ХХІ століттях?

2. Структурна граматики

6. Які основні положення структурної лінгвістики щодо граматики?
7. Як Фердинанд де Сосюр вплинув на розвиток граматичних теорій?
8. Що таке дистрибутивний аналіз у граматиці?
9. Яка роль трансформацій у теорії Н.Хомського?
10. Які принципи синтаксичних структур у генеративній граматиці?

3. Генеративна граматики

11. Що таке глибинна і поверхнева структура в генеративній граматиці?
12. Які основні етапи розвитку генеративної граматики?
13. Як працює трансформаційно-генеративна модель?
14. У чому полягає концепція урізаного (Minimalist Program) підходу Н. Хомського?
15. Що таке X-bar теорія і як вона застосовується в аналізі синтаксису?

4. Функціональна граматики

16. Які основні засади функціональної граматики?
17. У чому відмінність між функціональною граматиною та генеративною?
18. Як розглядається категорія теми та реми в функціональній граматиці?
19. Яка роль прагматики у формуванні граматичних структур?
20. Як теорія системно-функціональної граматики Халлідея пояснює мовну організацію?

5. Когнітивна граматики

21. Які головні принципи когнітивної граматики?
22. Як категорія концептуальної метафори впливає на граматичні структури?
23. Що таке прототипова семантика у когнітивній граматиці?
24. Як аналізуються конструкції в теорії конструктора (Construction Grammar)?
25. У чому полягає концепція схематизації в когнітивній граматиці?

6. Типологія граматичних структур

26. Які основні граматичні типи мов за класифікацією Джозефа Грінберга?
27. Як класифікуються мови за морфологічними типами?
28. Що таке ергативна конструкція і як вона реалізується у різних мовах?
29. Які існують типи підрядних речень у світових мовах?
30. Як граматична типологія впливає на розвиток мовних теорій?

7. Ономазіологічний та семасіологічний підходи

31. Як відрізняються ономазіологічний та семасіологічний підходи у граматиці?
32. Як ономазіологія пояснює вибір граматичних конструкцій?
33. Що таке граматична категорія і які існують її види?
34. Як функціонує категорія часу в різних мовах?

35. Яким чином категорія виду/ аспекту відрізняється від категорії часу?

8. Морфологічні та синтаксичні теорії

36. Які основні морфологічні процеси існують у мовах світу?

37. Як синтаксичні зв'язки відображаються в структурі речення?

38. Що таке валентність дієслів і як вона проявляється у реченні?

39. Яка роль синтаксичної деривації у формуванні складних конструкцій?

40. Як кореференція впливає на синтаксичні структури?

9. Інновації та сучасні дослідження

41. Як цифрові технології впливають на граматичні дослідження?

42. Які підходи до формальної семантики використовуються у сучасних теоріях граматики?

43. Яка роль машинного навчання у вивченні граматичних структур?

44. Як корпусна лінгвістика застосовується для аналізу граматики?

45. Як граматика впливає на автоматизований переклад?

10. Прикладні аспекти граматики

46. Як граматика використовується у викладанні іноземних мов та перекладу?

47. Які граматичні помилки найчастіше трапляються у носіїв другої мови?

48. Як знання сучасних граматичних теорій допомагає в перекладі?

49. Яким чином граматичні знання можуть покращити когнітивні навички?

50. Які сучасні тенденції у вивченні граматики є найбільш перспективними?

Методи та освітні технології навчання У рамках навчальної дисципліни «Сучасні теорії граматики» застосовуються різноманітні освітні технології та методи навчання і викладання для досягнення ефективного результату. Деякі з них включають:

- Інтерактивні методи: використання дискусій, групових завдань, рольових ігор для залучення Здобувачів та створення атмосфери взаємодії.
- Проектне навчання: Здобувачі можуть працювати над проектами, які вимагають досліджень, аналізу та представлення результатів.
- Використання технологій: включення комп'ютерних програм, інтернет-ресурсів (платформи Moodle, Google Classroom), відео- та аудіоматеріалів для збагачення процесу навчання та роботи з текстами.
- Контекстне навчання: застосування матеріалу у реальних контекстах для кращого розуміння та застосування вивченого.
- Індивідуальний підхід: врахування індивідуальних потреб та рівня підготовки Здобувачів, щоб забезпечити оптимальне навчання.
- Асоціативні та візуальні засоби: використання мейд-мап, схем, картинок для систематизації та уявлення інформації.

Серед інших методів можемо додати такі: пояснювально-ілюстративні; репродуктивно-продуктивні; пошуково-творчі; проблемно-пошукові; практико-операційні; інтерактивні; рефлексивно-аналітичні; евристичні; метод самостійної роботи.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і здобувача) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи здобувачів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями й об'єктивно оцінені викладачем.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

Рекомендована література

• Основна

1. Голик С.В. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Морфологія. Синтаксис. Ужгород, 2021. 88 с.
2. Загнітко А. Теорія граматики і текст. Донецьк: ДонНУ, 2014. 480 с.
3. Загнітко А. Мовний простір граматики: монографія. Вінниця: Нілан-Літд, 2018. 448 с.
4. Ніконова В.Г. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови : посібник. Вінниця : Нова Книга, 2018.
5. Chomsky, Noam. Syntactic Structures, The Hague/Paris: Mouton, 1957.
6. Chomsky, Noam. The Minimalist Program. MIT Press, 1995.
7. Croft, William A. and D. Alan Cruse. Cognitive Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
8. Croft, William A. Radical Construction Grammar: Syntactic Theory in Typological Perspective. Oxford: Oxford University Press, 2001.
9. Dik, Simon C. The Theory of Functional Grammar. Ed. by Kees Hengelveld. Berlin, New York: Mouton de Gruyter, 1997. 500 p.
10. Fauconnier, G. and Turner, M. 2002. The way we think: Conceptual blending and the mind's hidden complexities. New York: Basic Books.
11. Fillmore, C. 1985. Frames and the semantics of understanding. *Quaer-ni di Semantica*, 6, PP.222-253
12. Fillmore, Charles J. The Case for Case. In Bach and Harms (Ed.): *Universals in Linguistic Theory*. New York: Holt, Rinehart, and Winston, 1968. PP.1-88.
13. Goldberg, Adele. Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure. Chicago: University of Chicago Press, 1995. 271 p.
14. Halliday M.A.K. Halliday's Introduction to Functional Grammar. 4th Edition. Revised by M. I. M. Mattiessen. London, New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2014. 805 p.

15. Hopper, Paul J. Emergent Grammar. In *Routledge Handbook of Discourse Analysis*. 2nd ed. 2023. 13 p .
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003035244-33/emergent-grammar-paul-hopper>
16. Lakoff G. "Linguistic Gestalts". In: Beach W.A., Fox S.E., Philosoph S. (eds.), *Papers from the Thirteenth Regional Meeting, Chicago linguistic Society, April 14-16, 1977, Chicago Linguistic Society, University of Chicago, Chicago, Illinois 1977.* (pp. 236-287)
17. Lakoff, George. *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind.* Chicago: CSLI. 1987
18. Langacker R.W. "Cognitive Grammar as a Basis for Language Instruction". In: Robinson P. and Ellis N.C. *Handbook of Cognitive linguistics & Second language Acquisition.* Routledge Taylor & Francis, 2008 PP. 66-88.
19. Langacker, Ronald. *Foundations of Cognitive Grammar.* 2 vols. Stanford: Stanford University Press, 1987, 1991.
20. Tesnière, L. *Elements of structural syntax* [English translation of Tesnière 1966]. John Benjamins, Amsterdam, 2015.

Додаткова.

1. Карамішева І.Д. Контрастивна грамати́ка англійської та української мови. (3-тє видання) Вінниця : Нова Книга, 2018
2. Biber, Douglas, Gray Bethang, Staples Shelley, Egbert Jesse *The Register-Functional Approach to Grammatical Complexity. Theoretical Foundation, Descriptive Research, Findings, Application.* New York: Routledge, 2021. 528 p.3.
3. Diessel, H. *Construction Grammar and First Language Acquisition.* In T. Hoffman and G. Thousdale, eds. *The Oxford Handbook of Construction Grammar.* Oxford: Oxford University Press. PP. 346-364.
4. Fathi, Said *A Handbook of University Grammar of English .* Casablanca: World Copy Younes, 2024
5. Goldsmith, John *The Handbook of Linguistic Anthropology.* Chicago: Chicago University Press, 2021.
6. Goldberg, Adele (2006). *Constructions at Work: The Nature of Generalization in Language.* Oxford: Oxford University Press.
7. Kwiatkowska, Alina *Gestalt Principles in Linguistics.* In *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica*, 36, 1997. P.II. *Theoretical and Applied Tools.* PP.179-193
8. Bozsahin, Cem – *Linguistic Analysis, Description, and Typological Exploration with Categorical Grammar (The Bench Guide),* 202. arXiv2406 01372
<https://doi.org/10.48550/arXiv.2406.01372>
9. Ninio, Anat. *A Paradigm Change for Formal Syntax: Computational Algorithms in the Grammar of English.* arXiv preprint arXiv:2205.12825, 2022.
10. Hamilton, Frederick *Word Study and English Grammar.* New York: Create Space, 2014. 68

11. Nefdt, Ryan M. *The Philosophy of Theoretical Linguistics: A Contemporary Outlook*. Cambridge: Cambridge University Press, 2024.
12. Pinker, Steven *The Language Instinct: How the Mind Creates Language*. London, Oxford: Penguin Random House, 2015. 528 p.
13. Wildermuth, Adam J. *Grammatical Study of The English Language*. New York: Sascha Association, 2023

Посилання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне електронне забезпечення.

Theoretical Grammar: form vs. function

<https://www.youtube.com/watch?v=PTDlM1-bb48>

Grammar Lecture 2-1 | Form and Function: English

<https://www.youtube.com/watch?v=KN1bLdEDVog&list=PLLXe1kZYg1tjc-52r4hTs7DsZmmeL5PA4&index=3>

DAT 230 - The Functional Analysis of Sentences (VLC Series #1)

https://www.youtube.com/watch?v=lsyZ-_dSRmI&list=PLLXe1kZYg1tjc-52r4hTs7DsZmmeL5PA4&index=3%20Parts%20of%20Speech%20in%20English%20-%20Word%20Classes%20-%20English

Parts of Speech in English - Word Classes - English

<https://www.youtube.com/watch?v=v9fCKTwyTJA&list=PLLXe1kZYg1tjc-52r4hTs7DsZmmeL5PA4&index=5>

Class 2: An Introduction to Grammar and Grammars:

<https://www.youtube.com/watch?v=MEh2yVk6lSU&list=PLLXe1kZYg1tjc-52r4hTs7DsZmmeL5PA4&index=6>

SYN104 - Generative Grammar

<https://www.youtube.com/watch?v=jc2bL1z9Wh4&list=PLLXe1kZYg1tjc-52r4hTs7DsZmmeL5PA4&index=13>

Understanding Noam Chomsky: Generative Grammar

https://www.youtube.com/watch?v=rKfbuEV9wcc&list=PLJ9satYG39gn_oWanlSvE350Cnwr0U6DV

UG Class 2 | On Specifiers, Heads and Complements

https://www.youtube.com/watch?v=UBu9T0gYslk&list=PLJ9satYG39gn_oWanlSvE350Cnwr0U6DV&index=3

UG Class 3 | Argument Structure & Theta Role

https://www.youtube.com/watch?v=HnAU5hPEYBg&list=PLJ9satYG39gn_oWanlSvE350Cnwr0U6DV&index=4

Argument Structure & Theta Role Assignment | Class 2:

https://www.youtube.com/watch?v=h9dqzOK6JjA&list=PLJ9satYG39gn_oWanlSvE350Cnwr0U6DV&index=5

UG Class 5 | The DP Hypothesis

https://www.youtube.com/watch?v=gszCf4OmzVA&list=PLJ9satYG39gn_oWanlSvE350Cnwr0U6DV&index=6

Class 2: Discourse Analysis - ON CONTEXT

<https://www.youtube.com/watch?v=DUSAoqiaSfw>